

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

LIETUVOS
ISTORIJOS
METRAŠTIS
2022 metai

2

LI

Vilnius 2022

LITHUANIAN INSTITUTE OF HISTORY

THE YEARBOOK
OF LITHUANIAN
HISTORY

2022

2

Vilnius 2022

LITAUISCHES INSTITUT FÜR GESCHICHTE

JAHRBUCH
FÜR LITAUISCHE
GESCHICHTE

2022

2

Vilnius 2022

Žurnalo leidybą finansavo
LIETUVOS MOKSLO TARYBA
PAGAL VALSTYBINĘ LITUANISTINIŲ TYRIMŲ IR SKLAIDOS
2016–2024 METŲ PROGRAMĄ
Projekto finansavimo sutartis Nr. S-LIP-22-32

Redakcinė kolegija / Editorial Board / Redaktion:

Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS
Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuva /
Vytautas Magnus University, Lithuania

Krzysztof BUCHOWSKI
Balstogės universitetas, Lenkija /
University of Białystok, Poland

Jan JURKIEWICZ
Adomo Mickevičiaus universitetas Poznanėje, Lenkija /
Adam Mickiewicz University, Poznań, Poland

Tomasz KEMPA
Mikalojaus Koperniko universitetas Torunėje, Lenkija /
Nicolaus Copernicus University in Toruń, Poland

Česlovas LAURINAVIČIUS
Lietuvos istorijos institutas, Lietuva /
Lithuanian Institute of History, Lithuania

Vėjas G. LIULEVIČIUS
Tenesio universitetas Noksvilyje, JAV /
University of Tennessee, Knoxville, USA

Bernadetta MANYŚ
Adomo Mickevičiaus universitetas Poznanėje, Lenkija /
Adam Mickiewicz University, Poznań, Poland

Elmantas MEILUS (pirmininko pavaduotojas / Deputy Editor-in-Chief)
Lietuvos istorijos institutas, Lietuva /
Lithuanian Institute of History, Lithuania

Jolita MULEVIČIŪTĖ
Lietuvos kultūros tyrimų institutas, Lietuva /
Lithuanian Culture Research Institute, Lithuania

Mathias NIENDORF
Greifswaldo universitetas, Vokietija /
University of Greifswald, Germany

Rimvydas PETRAUSKAS
Vilniaus universitetas, Lietuva /
Vilnius University, Lithuania

Jolita SARCEVIČIENĖ (atsakingoji sekretorė / Executive Secretary)
Lietuvos istorijos institutas, Lietuva /
Lithuanian Institute of History, Lithuania

Vladas SIRUTAVIČIUS
Lietuvos istorijos institutas, Lietuva /
Lithuanian Institute of History, Lithuania

Gintautas SLIESORIŪNAS (pirmininkas / Editor-in-Chief)
Lietuvos istorijos institutas, Lietuva /
Lithuanian Institute of History, Lithuania

Darius STALIŪNAS
Lietuvos istorijos institutas, Lietuva /
Lithuanian Institute of History, Lithuania

Saulius SUŽIEDĖLIS
Milersvilio universitetas, JAV /
Millersville University, USA

Joachim TAUBER
Šiaurės Rytų institutas Liuneburge, Vokietija /
Nordost Institut in Lüneburg, Germany

Theodore R. WEEKS
Pietų Iliinojaus universitetas Karbondelje, JAV /
Southern Illinois University, Carbondale, Ill., USA

Andrzej ZAKRZEWSKI
Varšuvos universitetas, Lenkija /
University of Warsaw, Poland

Registruota duomenų bazėse:

Articles appearing in this journal are abstracted and indexed in:
HISTORICAL ABSTRACTS. AMERICA: HISTORY AND LIFE.

EBSCO Publishing. Lituanistika

Recenzuojamas mokslo žurnalas, leidžiamas nuo 1971 m. Per metus išeina 1 tomas (2 numeriai).

Elektroninę straipsnių versiją pdf formatu galima rasti internetinėje svetainėje:

<https://www.istorija.lt/leidiniai/mokslo-zurnalai-ir-testiniai-leidiniai/lietuvos-istorijos-metrastis/672>

ISSN 0202-3342
e-ISSN 2538-6549

© Lietuvos istorijos institutas, 2022
© Straipsnių autoriai, 2022

TURINYS

Straipsniai

A. Jurkevičius. Smolensko žemės bažnytinių pareigūnų karjeros ypatybės 1395–1514 m.	5
R. Čapaitė. Jono Radvilos (Mikalojaus Radvilos (<i>Amor Poloniae</i>) sūnaus) autografas – tarp gotikos ir humanizmo	21
J. Drungilas. Mažojo Magdeburginio miesto istorinis eskizas: Liudvinavas XVIII amžiuje (lokacija, valdžia, bendruomenė)	47
M. Jakovleva. Karo veiksmai Kuršo kunigaikštystės ir Lietuvos pasienyje Didžiojo Šiaurės karo pradžioje (1701 m. rugsėjis – 1703 m. gegužė)	71
A. Žirlys. Pastatyti valstybę ant bėgių: geležinkelių vaidmuo nacionaliniame Pirmosios Lietuvos Respublikos projekte	103

Publikacija

V. Sirutavičius. Nevalia maišyti alų su degtine... arba kaip Grigiškių popieriaus fabriko partijos sekretorius pametė N. Chruščiovo pranešimą „Apie asmenybės kultą ir jo pasekmes“	121
---	-----

Recenzijos, anotacijos

R. Jurgaitis. A. Stroynowski. Obrady sejmu grodzieńskiego 1784 roku. Studium dziejów kultury parlamentarnej	129
R. Jurgaitis. Konstitucija 3 maja 1791 roku. 1791 m. gegužės 3-iosios konstitucija. The Constitution of May 3rd, 1791	135
M. Klovas. Kamil Frejlich. Pod przysądem horodnictwa wileńskiego. O jurydycę i jej mieszkańcach w XVII wieku	139

Mokslo gyvenimas

G. Zujienė. Joachim Lelevelis ir pagalbinių istorijos mokslų praeitis, dabartis, ateitis	143
--	-----

In Memoriam

D. K u o l y s. Juozo Tumelio atminimui 149

CONTENTS

Articles

A. Jurkevičius. Aspects of the Careers of the Ecclesiastical Officials of the Land of Smolensk Between 1395 And 1514	5
R. Čapaîtê. The Autograph of Jonas Radvila (Son of Mikalojus Radvila (<i>Amor Poloniae</i>)): Between Gothic and Humanism	21
J. Drungilas. A Historical Sketch of a Small Magdeburgian Town: Liudvinavas in the Eighteenth Century (Location, Authorities, Community)	47
M. Jakovļeva. Military Actions on the Border Between the Duchy of Courland and Lithuania at the Beginning of the Great Northern War (September 1701– May 1703)	71
A. Žirlys. Placing the Country on the Track: The Role of Railways in the National Project of the First Republic of Lithuania	103

Publication

V. Sirutavičius. Beer Must Not Be Mixed with Vodka... or How the Party Secretary of the Grigiškės Paper Factory Lost Khrushchev's Speech 'On the Cult of Personality and Its Consequences'	121
--	-----

Reviews, Annotations – 129

Scientific Activities – 143

In memoriam – 149

INHALT

Artikel

A. Jurkevičius. Besonderheiten der beruflichen Laufbahn von Kirchenbeamten im Smolensker Land 1395–1514	5
R. Čapaitė. Der Autograph von Jan Radziwiłł (Sohn von <i>Mikołaj Radziwiłł</i> , genannt <i>Amor Poloniae</i>) – zwischen Gotik und Humanismus	21
J. Drungilas. Historischer Abriss der magdeburgischen Kleinstadt: Liudvinavas im 18. Jahrhundert (Standort, Verwaltung, Gemeinde)	47
M. Jakovļeva. Militärische Aktionen an der Grenze zwischen dem Herzogtum Kurland und Litauen zu Beginn des Großen Nordischen Krieges (September 1701 – Mai 1703)	71
A. Žirlys. Den Staat auf die Schiene setzen: Die Rolle der Eisenbahnen im Nationalen Projekt der Ersten Republik Litauen	103

Veröffentlichung

V. Sirutavičius. Man sollte Bier nicht mit Wodka mischen... oder wie der Parteisekretär der Papierfabrik Grigiškės den Bericht von Chruschtschow „Über den Personenkult und seine Folgen“ verloren hat	121
--	-----

Rezensionen, Annotationen – 129

Wissenschaftliches Leben – 143

In memoriam – 149